

Beszámolók ◦ Szemlék ◦ Közlemények

KÖNYVISMERTETÉS

Útmutató a világ kereskedelmi statisztikáihoz

A guide to the world's foreign trade statistics. Geneva, UNCTAD/GATT. 1977. XXVII, 155 p.

A Konjunktúra és Piackutató Intézet könyvtárában megtalálható.
Raktári szám: K 1.309.

A külkereskedelmi statisztikai források állandóan növekvő száma egyre bonyolultabbá teszi mind a kutatók, mind a dokumentációs munkát végző szakemberek számára azt, hogy minél kisebb időráfordítással találják meg és hatékonyan használhassák azokat a külkereskedelmi adatokat, melyekre szükségük van.

Ennek a munkának megkönnyítésére készítette el és adta ki nemrégiben az UNCTAD és GATT Nemzetközi Kereskedelmi Központja az *Útmutató a világ kereskedelmi statisztikáihoz* c. összeállítást.

A kiadvány annotált bibliográfiája mindazon kereskedelmi statisztikának, melyet nemzetközi szervezetek, kormányzati szervek és hivatalos vagy félhivatalos intézmények publikáltak. Célját tekintve, részletes bibliográfiai leírásokat és gyakorlati tanácsokat tartalmaz dokumentátorok, piackutató szakemberek, kereskedelmi információs intézmények és könyvtárosok számára.

A kiadvány legnagyobb terjedelmű és legfontosabb része – a *kereskedelmi statisztikai források* felsorolása és ismertetése – több mint 300 címet tartalmaz, földrajzi csoportosításban (1. ábra):

1. *Nemzetközi statisztikák* (ENSZ, IMF, FACO, OECD és KGST).

Megjegyezzük, hogy az ENSZ regionális bizottságainak statisztikai kiadványai mindig a megfelelő földrajzi elnevezés alatt szerepelnek.

GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC	STAT 58 278
Currency:	GDR mark

STAATLICHEN ZENTRALVERWALTUNG FÜR STATISTIK
Hans-Beimler-Str. 70-72
Postschiessfach 275
102 Berlin
German Democratic Republic

Statistisches Jahrbuch der
Deutschen Demokratischen Republik

[AN] German.

The chapter on foreign trade gives value of imports and exports by commodity (some 200 items) and by country and commodity. Shows direction of trade. Data are for 1960, 1965, and the 5 most recent years.

The 1977 edition, with data up to and including 1976, was published in April 1977.

GDR marks 25.00.

Note: The English translation of commodity headings is published in a separate booklet.

HUNGARY	STAT 58 348
Currency:	forint

KÜLKERESKEDELMI MINISZTERIUM
V. Honvéd u. 13/15
1880 Budapest, Hungary

Magyarország külkereskedelmi aruforgalma
Foreign trade of Hungary

[AN] Classification: BTN.
Hungarian and English.

Provides detailed import and export statistics, commodity by country and country by commodity. Data are for 2 consecutive years.

1. ábra A kiadvány részlete

2. *Afrika* (Az egész afrikai kontinensre vonatkozó statisztikák).

Itt szerepelnek az ENSZ Afrikai Gazdasági Bizottságának kiadványai.

3. *Észak-afrikai országok*

4. *Afrikai országok a Szaharától délre*

Itt szerepelnek az ENSZ Afrikai Gazdasági Bizottsága és a különböző regionális gazdasági szervezetek: a Közös Piac társult afrikai államai; a Közép-afrikai Gazdasági és Vámunió; a Nyugat-afrikai Pénzügyi Unió.

5. *Észak-Amerika*

6. *Latin-Amerika*

7. *Dél-amerikai országok*

Itt szerepel a Latin-amerikai Szabadkereskedelmi Társulás.

8. *Közép-amerikai országok*

Itt szerepel a Közép-amerikai Közös Piac.

9. *Karibi-térség*

10. *Ázsia*

Itt szerepelnek az ENSZ Ázsiai és Csendes-óceáni Gazdasági és Szociális Tanácsának egész Ázsiára vonatkozó statisztikai kiadványai.

11. *Közel-keleti országok*

Itt szerepel az ENSZ Nyugat-ázsiai Gazdasági Bizottsága és az Arab Gazdasági Egység Tanácsa.

12. *Délkelet-Ázsia és a Távol-Kelet országai*

13. *Nyugat-Európa országai és a Közös Piac*

14. *Kelet-Európa országai* (a Szovjetunió nélkül)

15. *Szovjetunió*

16. *Óceánia*

Az országok földrajzi csoportosítása a Nemzetközi Kereskedelmi Központ Dokumentációs Szolgálatá által kidolgozott *Kereskedelmi Információs Osztályozás* szerint történt (Trade information classification. Geneva, 1975. UNCTAD/GATT. XLIII, 134 p. KOPINT raktári szám: SZ. 11.869.).

A kereskedelmi statisztikai források ismertetése és leírása egységes szempontok szerint készült (2. ábra). A szabványos leírásban szereplő adatok a következők:

①	②				
③	<table border="1"> <tr> <td>BRAZIL</td> <td>STAT 33 076</td> </tr> <tr> <td>Currency:</td> <td>cruzeiro</td> </tr> </table>	BRAZIL	STAT 33 076	Currency:	cruzeiro
BRAZIL	STAT 33 076				
Currency:	cruzeiro				
④ BANCO DO BRASIL	⑥ Obtainable from:				
⑤ Av. Presidente Vargas 328	IBGE - Centro Editorial				
9 andar	Av. Brasil 15 671				
20000 Rio de Janeiro	Lucas ZX 91				
(RJ), Brazil	20000 Rio de Janeiro				
	(RJ), Brazil				
⑦	<u>Comércio exterior: exportação</u>				
	<u>Foreign trade: exports</u>				
⑧ AN	⑨ Classification: 8-digit, BTN-based.				
	⑩ Portuguese.				
	⑪ Values are expressed in cruzeiros and US dollars.				
⑫	Gives detailed export statistics, commodity by country (vol.1) and country by commodity (vol.2).				
⑬	The 1976 edition was published in mid-1977. Before 1972, export statistics were included in <u>Comércio exterior do Brasil</u> , published by the Ministério da Fazenda, Centro de Informações Econômico - Fiscais (q.v.).				
⑭	US\$40.00.				
⑮	Note: The title, introduction and scheme of classification are given in English as well as Portuguese. For help in translating commodity headings, see <u>International customs journal</u> , No.6 - Brazil, elsewhere listed in this Guide.				

2. ábra A statisztikai források szabványos leírása

Van-e az országnak
termékcsoportok
szerinti kereskedelmi
statisztikája?

Az alkalmazott
kereskedelmi
nómenklatúra

A legfrissebb kül-
kereskedelmi
statisztika

A termékcsoportok
leírásának nyelve

Az ENSZ Termékké-
reskedelmi statisztikájában mely évi ada-
tok szerepelnek?

Ha nincs az ország-
nak önálló statisztikája, hol található
adat az országra?

Country code ^b	Country or area	Latest statistic available ^c	Classi- fication base	Detailed national ^d statistics	Language of commodity headings	Latest year in UNCTS	No separate national data; consult:
	AFRICA						
10 000	UN ECA	1970-1972 ^e	SITC		E + F		
	NORTH AFRICA						
13 012	Algeria	1975	BTN	x	F		
13 220	Egypt	1976	SITC+BTN		E + O	1974	
13 434	Libyan Arab Jamahiriya	1975	SITC	x	E	1974	
13 504	Morocco	1975	BTN	x	F	1973 ^f	
13 736	Sudan	1976	SITC	x	E	1975 ^f	
13 788	Tunisia	1976	BTN	x	F	1975	
	AFRICA SOUTH OF THE SAHARA						
16 000	East African Community (EAC)	1976	SITC	x	E		
16 000	EEC (Associates)	1970-1971 ^e	SITC	x	F		
16 000	UDEAC (CEUCA)	1973	BTN	x	F		
16 024	Angola	1972	BTN	x	F + O	1974	
16 058	Benin	1972	BTN	x	F	1972	
16 072	Botswana	1976			E		
16 186	British Indian Ocean Territory						Supp. WTA: British Africa
16 108	Burundi	1975			F		
16 120	Cameroon, U.R.	1972	BTN	x	F	1975	
16 132	Cape Verde	1975	BTN		O		
16 140	Central African Empire						16 000 - UDEAC
16 148	Chad	1973	BTN	x	F		
16 174	Comoros						Supp. WTA
16 178	Congo	1973			F	1974	
16 210	Djibouti ^g	1971					Supp. WTA
16 226	Equatorial Guinea						
16 230	Ethiopia	1975	SITC	x	E		
16 266	Gabon	1973				1971	
16 270	Gambia	1974/75 ^h	SITC	x	E		
16 288	Ghana	1975	SITC	x	E	1975 ^f	
16 324	Guinea						Supp. WTA
16 326	Guinea-Bissau	1976	BTN	x	O		
16 384	Ivory Coast	1972	BTN	x	F	1974	
16 404	Kenya						16 000 - EAC
16 426	Lesotho	1974					
16 430	Liberia	1975	SITC	x	E		
16 450	Madagascar	1974	BTN	x	F	1974	
16 454	Malawi	1974	BTN	x	E	1973	
16 466	Mali	1971	BTN	x	E	1971	
16 478	Mauritania	1972	BTN	x	E	1971	
16 480	Mauritius	1974	SITC	x	F		
16 508	Mozambique	1970	SITC	x	O		
16 562	Niger	1973				1974 ^f	
16 566	Nigeria	1975	SITC	x	E		
16 638	Réunion	1972			F	1975	
16 646	Rwanda	1975	BTN		F		

3. ábra A világ külkereskedelmi statisztikái. Részlet a kiadványból

1. Az ország vagy terület, melyre az adatok vonatkoznak
2. Az ország kódja az említett osztályozási rendszerben
3. Az országban használatos pénznem
- 4–5. A kiadó vagy az összeállító intézmény (szervezet) hivatalos neve (és ha van hivatalos angol nyelvű fordítása) és címe
6. Hol szerezhető be a kiadvány?
7. A kiadvány címe eredeti nyelven (ha a kiadványon angolul is szerepel, akkor azt is feltüntetni)
8. Megjelenési gyakoriság
9. A statisztika által használt kereskedelmi osztályozási rendszer jelölése
10. A kiadvány nyelve
11. Az értékek milyen pénznemben vannak megadva a kiadványban. Csak akkor jelölik meg, ha eltér az ország nemzeti valutájától
12. A kiadvány tartalma, a feldolgozás szempontja (termékek vagy országok szerint), mélysége
13. A megjelenés pontos adatai, esetleges tartalmi, címbeli vagy kiadói változások feltüntetése
14. A kiadvány ára
15. Megjegyzések

A kiadványok ismertetése mellett számos egyéb információt tartalmazó kiegészítést is találhatunk az összeállításban. Egyrészt gyakorlati tanácsokkal szolgál az útmutató használatához. Ilyen a fent említett egységes feldolgozási szempontok ismertetése; az előforduló statisztikai kifejezések értelmezése; a kereskedelmi nomenklatúrák magyarázata és a „Pillantás a világ külkereskedelmi

statisztikáira” c. táblázat, mely tartalmazza az egyes országok, illetve területek kereskedelmi statisztikai adatainak, illetve statisztikai kiadványainak legfontosabb mutatóit az 1977. októberi (az útmutató lezárásának dátuma) állapotnak megfelelően (3. ábra).

A kiadvány végén található *függelék*ek további kiegészítő információkat tartalmaznak: az egyes országok kereskedelmi statisztikáit összeállító intézmények névsora (eredeti nyelven és angol megfelelője); kimutatás arról, hogy a felsorolt országok mely évi adatai található meg az ENSZ Nemzetközi Külkereskedelmstatisztikai Évkönyvének 1975. évi kiadásában; a KGST-országok egységes külkereskedelmi statisztikai nomenklatúrájának rövid ismertetése.

A hat témakörre csoportosított, *válogatott bibliográfia* egyrészt a külkereskedelmi statisztikai forrásokban való tájékozódást hivatott megkönnyíteni, másrészt egyéb kiegészítő információkat tartalmaz:

- pénzügyi statisztikák és kiadványok, mértékegységek,
- statisztikai definíciók, kifejezések értelmezése,
- külkereskedelmi nomenklatúrák kiadásai,
- külkereskedelmi adatokat tartalmazó egyéb kiadványok,
- fogyasztói árak forrásai,
- statisztikai bibliográfiák, katalógusok.

A *Nemzetközi Kereskedelmi Központ* – mely elsősorban a fejlődő országok kereskedelemfejlesztési törekvéseit hivatott támogatni – hasznos, szinte nélkülözhetetlen kézikönyvet adott a statisztikai adatokat igénylő kutatók és információs szakemberek kezébe.

Ispánkiné Somlyai Katalin

FOLYÓIRATELEMZÉS

Egy egyetemi könyvtár folyóiratainak használata

A társadalomtudományi információs igények és a felhasználók szokásainak kutatása két fő irányba halad. Az egyik a *hivatkozások tanulmányozása*, a másik az információfelhasználással kapcsolatos szokások, *magatartás vizsgálata*.

A kutatások mindkét vonatkozásban fontos adatokat szolgáltatottak már eddig is, de még további kutatásokra, elsősorban olyan empirikus vizsgálódásokra és tanulmányokra van szükség, amelyek konkrét adatokat gyűjtenek és elemeznek a társadalomtudományi irodalom használatáról.

Annak megfigyelése, hogy a kutatók napi rutinfeladataik kapcsán hogyan keresik a részükre szükséges

információkat saját kutatói környezetükben, nemcsak a társadalomtudományi irodalom használatáról és az információkutatási szokásokról mondanának valamit, hanem annak megállapítására is szolgálhatnának, hogy *egy meghatározott tájékoztatási szolgáltatást felhasználnak-e*, és hogy az milyen mértékben elégíti ki a használó szükségleteit.

A feladat megközelítése

1972 októberében az *Indiana University* (Bloomington, USA) közgazdaságtudományi karának és államtudományi karának könyvtárosa megszervezte kutatók és oktatók számára az *általuk igényelt könyvek és folyó-*